

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi

31.01.2020
KSL/17/05.00.12/2020

Viite: STM137:00/2019
Maakuntahallitus 31.1.2020

LAUSUNTO LUONNOKSESTA VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI ERIKOISSAIRAANHOIDON TYÖNJAOSTA JA ERÄIDEN TEHTÄVIEN KESKITTÄMISESTÄ ANNETUN ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä annetun asetuksen muuttamisesta.

Lausunnoilla olevan asetuksen 6 §:ssä säädetään viiteen yliopistolliseen sairaalaan tai erityisistä syistä muuhun vastaavan tasoiseen sairaalaan koottavista vaativista leikkauksista ja toimenpiteistä. Asetuksen 6 §:ää muutettaisiin siten, että jatkossa kaikki pykälän tehtävät olisivat vain yliopistollisen sairaalan tehtäviä. Tämä tarkoittaisi, että ko. pykälän kohdan 5 tehtävät, joita on tähän saakka tehty KYS-erva-alueella myös Keski-Suomen keskussairaalas- sa, keskitettäisiin jatkossa Kuopion yliopistolliseen sairaalaan.

Keski-Suomen liiton lausunto lakiluonnoksesta

Keski-Suomi on maamme 5. suurin yli 270 000 asukkaan maakunta ja samalla KYS-erva- alueen suurin maakunta. Maakunnassa on yksi keskussairaala, joka sijaitsee maakunnan kes- kellä Jyväskylässä. Yhteydet sairaalaan ovat hyvät ja ympärivuorokautinen päivystys on no- peasti saavutettavissa eri puolilta maakuntaa.

Keski-Suomessa on vahva luottamus oman alueen palvelujen laatuun, turvallisuuteen ja toi- mivuuteen. Keski-Suomen maakunnassa erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yh- teistyö on toimivaa ja yhteisillä hoitomalleilla on pystytty saavuttamaan kustannustehok- kuus, joissa terveydenhuollon yhteenlasketut kustannukset ovat maan edullisimpia. Erikois- sairaanhoidon kustannukset ovat sairaanhoitopiirejä tarkasteltaessa maan toiseksi alhaisim- mat, painopisteen ollessa hallitusohjelmankin kirjausten mukaisesti perusterveydenhuollon palveluissa. Hoitoketjut on laadittu keskussairaalan ja kuntien tai kuntayhtymien välillä yhtei- sesti siten, että kotiuttaminen keskussairaalaan jatkohoitoon voidaan tehdä tehokkaasti ja potilaan tarpeet huomioiden.

Lausunnolla oleva ns. keskittämisasetus vaarantaa Keski-Suomessa vuosikymmenien aikana tehtyä kehittämistyötä syöpäkirurgiassa. Tällä hetkellä syöpäleikkausmäärät ovat suuremmat Keski-Suomen keskussairaalaan kuin Kuopion yliopistollisessa sairaalassa (KYS). Kaikkien leikkauksien keskittäminen KYS:iin kaventaa Keski-Suomen keskussairaalan mahdollisuuksia toimia. Asetusmuutos luo epävarmuuden avainhenkilöstön keskuudessa. Keskittämisasetuk- sen mukaisen muutoksen myötä keskussairaalaan häviäisi keskeistä osaamista, joka vaaran- taa myös päivystystoimintana tehtävän kiireellisen leikkaustoiminnan. Samalla vaarantuu

ratkaisevasti se, onko koko KYS-erva-alueella ko. osaamista: asetusehdotus ei palvele tältä osin lainkaan koko KYS-ervaa.

Keskittämasetuksella tavoiteltavia säästöjä ei synny nyt ehdotetulla 6 §:n linjauksella, vaan päinvastoin, kustannukset nousisivat. Esitetty asetusmuutos nostaisi Keski-Suomen erikoissairaanhoidon kustannuksia miljoonilla euroilla vuosittain. Tämä arvio perustuu mm. Kuopion yliopistollisen sairaalan leikkaustoiminnan keskihintoihin verrattuna Keski-Suomen sairaanhoitopiirin toimintaan. Hoitovuorokausien määrä on lisäksi Kuopiossa pitempi kuin Keski-Suomessa, jossa kotiuttamisprosessia on suunniteltu vuosikymmenten ajan yhteistyössä peruskuntien kanssa. Korkeampien hoitokustannusten ohella Keski-Suomen kunnat maksavat tulevana vuosina Jyväskylään rakentuvan uuden sairaalan investointia, voimatta kuitenkaan käyttää sen tarjoamaa huippumodernia kapasiteettia täydellä teholla investointipäätöksissä kaavailulla tavalla myös syöpäkirurgian osalta. Tämä heikentäisi kuntien mahdollisuutta panostaa ennalta ehkäiseviin palveluihin peruspalveluissa.

Hallitusohjelmassa puhutaan vahvasti peruspalveluiden vahvistamisesta, nopeasta hoitoon pääsystä sekä alueiden elinvoimaisuuden vahvistamisesta. Kaavailtu leikkaustoiminnan keskittäminen on näiden periaatteiden vastainen. Investointeihin, kallistuviin hoitokustannuksiin, potilaiden siirtämiseen sekä eri maakuntiin nähden vaihteleviin hoitoketjuihin nähden keskittäminen tuottaa tehottomuutta ja kustannusten kasvua. Kustannusten muutos on pois peruspalveluiden kehittämisestä ja heijastuu siten jälleen palveluiden saavutettavuuteen.

Keski-Suomen liitto ei pidä asetuksen 6 § esitettyä muutosta hyväksyttävänä. Asetukseen tulee palauttaa maininta vastaavan tasoista sairaaloista. Asetusmuutosehdotus on logiikaltaan hallintorakenteinen eikä vastaa todellista nykytilaa tai kehitystrendejä. Keski-Suomen liitto pitää järkevänä ja kannattaa sitä, että tiettyjen potilasryhmien leikkaustoimintaa ja niiden keskittämistä voidaan pohtia aidon yhteistyön pohjalta KYSin erva-alueen sisällä. Arvioinnissa tulee huomioida väestömäärän kasvu, joka Jyväskylän alueella on erva-alueen suurinta, sairaaloiden ammattilaisten osaaminen ja resurssointi, hoidon laatu, tehdyt investoinnit sekä erikoissairaanhoidon kustannukset eri sairaanhoitopiirien osalta.

Keski-Suomen liitto haluaa vahvistaa koko KYS-ervan palvelujen laatua, saatavuutta sekä kustannustehokkuutta. Tämä mahdollistuu etsimällä hyvässä yhteistyössä asukaslähtöisiä ja kustannustehokkaita työnjakomalleja erikoissairaanhoidossa sairaanhoitopiirien välillä. Asetusluonnosta tulee muuttaa niin, että Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä tehdyille strategisille valinnoille sekä erva-alueen yhteisille toimintamalleille on pitkäjänteiset kehittämisellätykset.

KESKI-SUOMEN LIITTO
Maakuntahallitus

Rolf Nyholm
Maakuntahallituksen pj.

Pekka Hokkanen
vs. maakuntajohtaja